

Petinšestdeset let Gorenjskega muzeja (6)

Arheologija v Gorenjskem muzeju: zgodba o uspehu

DDR. VERENA VIDRIH PERKO

GORENJSKI
MUZEJ

Pet let je minilo od slovesnega obeleženja šestdesetletnice Gorenjskega muzeja. Glavnino arheološke dediščine, ki jo je z vso skrbnostjo začel zbirati Andrej Valič, je moč videti na razstavah Železna nit in Prelepa Gorenjska. Razstavi sta odprli pogled v preteklost Gorenjske in zaokrožili predstavitev v pripovedno celoto. Arheološki predmeti, npr. železna surovca z Lesc, z Ajdne nad Potoki itd. so osvetlili pomen železarskega znanja naših prednikov. Pojasnili so rabo visokogorskega prostora, ki so jih prinesla dolgoletna izkopavanja Mije Ogrin. Izbor najdb s Pustega gradu nad Lipnico in Khislstein je dopolnil zgodbo o vsakdanjem življenju na srednjeveških gradovih. Nakit z grobov ob

kranjski farni cerkvi je utrdil zavest Kranjčanov o pomenu mesta Kranj. Glavnini arheološke zakladnice Gorenjskega muzeja, ki šteje okoli 14 000 inventariziranih predmetov, pa se je v letih intenzivnih raziskav v mestu, pridružila velika količina novih najdb. S številnimi vitrinami meseca smo v sodelovanju z izkopavalci približali oddaljeno preteklost. Pokazali smo poselitev Kranja v mlajši kameni dobi, razkrili življenje v pozni bronasti in železni dobi. Na novo smo osvetlili vlogo Kranja v zgodnjem rimskem dobi, ko je manjši oddelek vojske skrbel, da je potekala rimska okupacija, razselitev staroselcev in polastitev najboljše zemlje s strani italjskih naseljencev, nemoteno. Z velikim uspehom smo predstavili nova

odkritja z Lajha z razstavo Zlata doba, ki je gostovala v Zagrebu in Beljaku. Bleščeče najdbe iz časa preseljevanj so na novo ovrednotile vlogo Kranja v času nastajanja Evrope in razkrile vezi z osrednjo evropsko silo, Bizancem.

Posebne pomena za arheologijo Gorenjskega muzeja so dolgoletne študije dr. Milana Sagadina, dr. Rafka Urankarja in dr. Andreja Pleterskega s sodelavci. Z objavami gradiva in skupnimi razstavami smo pokazali na osrednjo vlogo Kranja pri nastajanju slovenske kulture. Spoznanja so bila vključena v pregledno razstavo Slovani, kakšni Slovani, ki je odmevno gostovala po Sloveniji.

Vseh teh uspehov pa bi ne bilo brez naše zveste

Ddr. Verena Vidrih Perko in dr. Milan Sagadin ob odprtju razstave Slovani, kakšni Slovani? / Foto Tina Dokl

javnosti. Arheološke vitrine meseca, muzejski večeri na arheološke teme, že sedmi Valičev arheološki dan in dvotedenska srečanja na temo izbranih arheoloških poglavij, ki potekajo že peto leto v Gorenjskem muzeju

v Kranju, dokazujejo, da je se je arheološka preteklost v našem muzeju spremenila v »našo« dediščino. Postala je ponos, vir znanja in skrb nas vseh, na kar nas posebej opozarja Evropski parlament ob letu kulturne dediščine.